

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26.03.2009, sp. zn. 22 Cdo 4272/2007, ECLI:CZ:NS:2009:22.CDO.4272.2007.1

Číslo: 25/2010

Právní věta: Rozsudek pro uznání lze vydat i v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.03.2009

Spisová značka: 22 Cdo 4272/2007

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d v Olomouci rozsudkem pro uznání ze dne 2. 5. 2006 rozhodl pod bodem I., že „zrušuje podílové spoluvlastnictví žalobce P. S., žalované 1) J. R. a žalované 2) M. Š.l, k nemovitostem zapsaným na LV číslo 458 pro katastrální území L., u Katastrálního úřadu pro O., katastrální pracoviště O., tj. objektu bydlení č. p. 693 L., stojícím na pozemku p. č. st. 40, pozemku p. č. st. 40, zast. pl. a nádvoří“. Pod bodem II. rozhodl, že „nemovitosti uvedené pod bodem I tohoto rozhodnutí přikazuje do výlučného vlastnictví žalobce P. S. Pod body III. a IV. rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovaným 1) a 2) na vypořádání jejich spoluvlastnických podílů každé částku 212 000 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku. Pod bodem V. rozhodl o náhradě nákladů řízení.

Žalobce podal návrh na zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví účastníků. Soud prvního stupně usneseními ze dne 22. 3. 2006 ve vztahu k žalované 1) a ze dne 22. 3. 2006 ve vztahu k žalované 2) uložil žalovaným podle § 114b o. s. ř., aby se ve věci písemně vyjádřily k žalobnímu návrhu ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení usnesení s tím, že pokud žalobu zcela neuznávají, nechť v písemném vyjádření vylíčí rozhodující skutečnosti na nichž staví svou obranu, připojí listinné důkazy, jichž se dovolávají, popřípadě označí důkazy k prokázání svých tvrzení. Žalované byly poučeny, že v případě, že bez vážného důvodu nepodají vyjádření ve lhůtě stanovené soudem, popřípadě nesdělí, jaký vážný důvod jim v tom brání, má se za to, že uznávají nárok, který je žalobcem uplatňován. Usnesení ze dne 22. 3. 2009 bylo žalované 1) doručeno do vlastních rukou dne 28. 3. 2006 a téhož dne nabylo právní moci. Usnesení ze dne 22. 3. 2006 bylo žalované 2) doručeno do vlastních rukou rovněž 28. 3. 2006 a téhož dne nabylo právní moci. Žalované se ve stanovené lhůtě (do 27. 4. 2006) k žalobě nevyjádřily. Jejich vyjádření ze dne 25. 4. 2006, dané k poštovní přepravě dne 28. 4. 2006,

soud považoval za vyjádření opožděné, neboť posledním dnem lhůty byl 27. 4. 2006; proto na základě fikce uznání nároku podle § 114b odst. 5 o. s. ř. podílové spoluvlastnictví účastníků k uvedeným nemovitostem zrušil a vypořádal způsobem navrženým žalobcem. Poté ještě zamítl návrhy žalovaných na prominutí zmeškání lhůty k podání vyjádření s tím, že v případě zmeškání soudcovských lhůt nepřichází rozhodnutí o prominutí v úvahu.

K r a j s k ý s o u d v Ostravě – pobočka v Olomouci k odvolání žalovaných rozsudkem ze dne 21. 5. 2007 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Ztotožnil se s právními závěry soudu prvního stupně. Žaloba podle něj splňovala všechny náležitosti; žalobce k ní přiložil listinné důkazy, včetně znaleckého posudku znalce Ing. P. P. Neztotožnil se s námitkou žalovaných, že soud prvního stupně měl poté, co žalované udělily plnou moc advokátovi, znovu doručit výzvu k vyjádření přímo jemu. Odvolací soud zjistil, že advokát žalovaných předložil plnou moc soudu dne 25. 4. 2006 a téhož dne nahlédl do spisu, kde mohl zjistit stav řízení a závčas vypracovat a doručit soudu vyjádření žalovaných. Požadavek opětového doručení výzvy k vyjádření advokátovi nevyplývá z žádného předpisu. Pokud jde o usnesení soudu prvního stupně s výzvou podle § 114b o. s. ř. odvolací soud shledal, že oproti konceptu soudce trpí formálním nedostatkem – neobsahuje doložku za správnost vyhotovení s uvedením jména a podpisu vedoucí kanceláře nebo jí pověřeného pracovníka (§ 17 kancelářského řádu), nicméně po obsahové stránce splňuje náležitosti požadované § 167 o. s. ř. a je podepsáno soudcem (i když podepsán je pouze originál, nikoliv vyhotovení zaslané účastnicím).

Proti rozsudku odvolacího soudu podávají žalované dovolání; jeho přípustnost opírají o § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 o. s. ř. a uplatňují dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. Přípustnost dovolání spatřují v tom, že napadené rozhodnutí řeší právní otázku, která je dovolacím soudem řešena rozdílně, a v tom, že rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno v rozporu s hmotným právem. Za právní otázku, která zakládá přípustnost dovolání, považují posouzení zvoleného procesního postupu odvolacího soudu, který shledal správným vydání rozhodnutí pro uznání v tak závažné právní věci, jako je zrušení podílového spoluvlastnictví, aniž by proto byly splněny zákonné podmínky. Výzva podle § 114b o. s. ř. nebyla doručena advokátovi žalovaných, odvolací soud vycházel při stanovení vypořádacích spoluvlastnických podílů ze tři roky starého znaleckého posudku, který nebyl vydaný podle předpisů platných v době rozhodování, rozsudek pro uznání měl být zrušen, když právní zástupce žalovaných pro indispozici podal vyjádření den po uplynutí stanovené lhůty s omluvou, odvolací soud neposoudil, zda lze vydat rozsudek pro uznání, kterým je zrušeno podílové spoluvlastnictví účastníků, jestliže se tím zabránil přístup k samostatné garáži nacházející se na vydaném pozemku patřící výlučně žalované 2), o které se žaloba nezmiňuje, usnesení vydaná podle § 114b o. s. ř. nesplňovala náležitosti podle § 17 kancelářského řádu – nebyla vůbec podepsaná pracovníkem soudu, a to ani pod doložkou „za správnost vyhotovení“. Takové usnesení nemůže vyvolat následky předpokládané v § 114b o. s. ř., a je otázkou, zda soud neporušil své procesní povinnosti, pokud před výzvou podle § 114b o. s. ř. nepostupoval podle § 114a o. s. ř. Řízení je postiženo vadou ve smyslu § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., pro kterou měl odvolací soud zrušit rozsudek pro uznání, neboť byl vydán na základě chybných podkladů žaloby a spočívá na nesprávném právním posouzení věci. O vypořádání spoluvlastnických podílů rozhodl soud prvního stupně na základě znaleckého posudku, který stanovil pouze administrativní cenu nemovitostí, která nebyla vypočtená podle předpisů platných ke dni podání žaloby (byla asi o 10 000 Kč nižší), ačkoliv při stanovení výše vypořádacích podílů měl vycházet z obecné (tržní) ceny nemovitostí, která by byla vzhledem k místu nemovitostí značně vyšší. Ohledně obecné ceny nebyl vůbec vypracován znalecký posudek. Tento závažný nedostatek měl soud odstranit před vydáním rozhodnutí. Ta verze usnesení obsahující výzvu podle § 114b o. s. ř., která byla soudem žalovaným doručena, nemohla vyvolat právní následky předpokládané tímto ustanovením, neboť vykazovala závažný nedostatek – v rozporu s § 17 kancelářského řádu nebyla podepsána ani vedoucí kanceláře, případně jí pověřeným pracovníkem, ani soudcem, jak je patrné z kopie výzvy ze dne 22. 3. 2006, kterou k důkazu

předkládají. Tento nedostatek nelze zhojit výkladem odvolacího soudu. V tomto směru poukazují na § 162 odst. 2 a § 158 o. s. ř. Tato chyba soudního postupu jim odňala možnost a právo na soudní projednání věci. Dále mají zato, že soud měl výzvu k vyjádření s tak závažnými následky zaslat i jejich právnímu zástupci, který založil plnou moc do spisu ještě před uplynutím lhůty k vyjádření. V tomto směru polemizují ze závěry odvolacího soudu, který uvedl, že z žádného právního předpisu nevyplývá povinnost opakovat doručení výzvy advokátovi. Dovolatelky se řízení nebránily, vypracovaly spolu se svým právním zástupcem obsáhlé vyjádření k žalobě ve stanovené třicetidenní lhůtě, ale vzhledem k indispozici právního zástupce bylo odesláno až den po uplynutí lhůty. Prominutí zmeškání lhůty jim bylo soudem odmítnuto. Postup podle § 114b o. s. ř. by neměl být soudem zneužíván a je otázkou, zda na daný typ sporu by měl být vůbec používán. Domnívají se, že v daná věci měl soud postupovat nejprve podle § 114a o. s. ř. a teprve pokud by byl tento postup neúčinný, bylo namístež použít postup podle § 114b o. s. ř. Rozhodnutí soudu je značně majetkově poškozující, mají zájem na vlastnictví předmětných nemovitostí. Žalovaná 2) v domě v bytě v prvním poschodí bydlí téměř po celý svůj život a chce zde dožít a žalovaná 1) jej chce užívat následně. Žalované byly a jsou ochotné přispívat na opravy domu do výše svého spoluvlastnického podílu. Na rozdíl od právních předchůdců žalobce také část domu, kterou užívaly, průběžně opravovaly. Konečně poukazují na tu skutečnost, že žalovaná 2) má postavenou na parcele č. 40 v k. ú. L. garáž, ke které je přístup jen přes nemovitosti nyní přikázané žalobci. Rozhodnutím soudu jí je přístup k ní znemožněn. Žalované navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a spolu s ním i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření uvádí, že se zcela ztotožňuje se závěry rozsudku odvolacího soudu. Podmínky pro vydání rozsudku pro uznání byly splněny. V tomto směru odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2001, sp. zn. 20 Cdo 1053/200, a na rozhodnutí ze dne 8. 3. 2005, sp. zn. 21 Cdo 1951/2004. Poukazuje na to, že právní zástupce žalovaných předal vyjádření k žalobě k poštovní přepravě dne 28. 4. 2006 a žádost o prominutí zmeškání lhůty podal 12. 5. 2006 a 22. 5. 2006 a obě žádosti byly soudem zamítnuty. Právní zástupce žalovaných měnil důvod pro zmeškání lhůty a zdravotní indispozici ničím neprokázal. Navrhuje, aby dovolací soud dovolání odmítl, případně zamítl.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., že jsou uplatněny dovolací důvody upravené v § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. a že jsou splněny i další náležitosti dovolání a podmínky dovolacího řízení (zejména § 240 odst. 1, § 241 o. s. ř.), napadené rozhodnutí přezkoumal a zjistil, že dovolání je důvodné. Z napadeného rozsudku odvolacího soudu činí rozhodnutí pro právní stránce zásadní význam otázka, zda v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví lze vydat rozsudek pro uznání; tato věc nebyla dovolacím soudem ještě řešena.

Podle § 153a o. s. ř. platí: „Uzná-li žalovaný v průběhu soudního řízení nárok nebo základ nároku, který je proti němu žalobou uplatňován, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání. Uzná-li žalovaný nárok proti němu žalobou uplatněný jen zčásti, rozhodne soud rozsudkem podle tohoto uznání, jen navrhne-li to žalobce“ (odst. 1). „Rozsudek pro uznání nelze vydat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2)“ (odst. 2). „Rozsudkem pro uznání rozhodne soud také tehdy, má-li se za to, že žalovaný nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznal (§ 114b odst. 5)“ (odst. 3). „Jen pro vydání rozsudku pro uznání nemusí být nařízeno jednání“ (odst. 4).

Podle § 205b o. s. ř. platí, že odvolání proti rozsudku pro uznání nebo proti rozsudku pro zmeškání jsou odvolacím důvodem jen vady uvedené v § 205 odst. 2 písm. a) a skutečnosti nebo důkazy, jimiž

má být prokázáno, že nebyly splněny předpoklady pro jejich vydání (§ 153a, § 153b). Z povahy věci vyplývá, že toto pravidlo platí přiměřeně i pro dovolací řízení; v dovolacím řízení se tedy nelze zabývat otázkou, zda uznáný nárok ve skutečnosti existoval, neboť podmínkou vydání rozsudku pro uznání není existence nároku v žalobě uplatněného. To vyplývá i z níže citované judikatury Nejvyššího soudu. Z textu zákona pak zcela jasně plyne, v jakých případech není vydání rozsudku pro uznání přípustné; mezi tyto případy nepatří rozhodnutí o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví.

„Soud může rozhodnout ve věci samé (tedy i rozsudkem pro uznání a rozsudkem pro zmeškání), pokud mu v tom nebrání nedostatek podmínky řízení, pro který musí být řízení zastaveno, nebo takové vady žaloby, pro které nelze pokračovat v řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2003, sp. zn. [21 Cdo 968/2003](#), uveřejněný v časopise Soudní judikatura, sešit 9/2003, pod č. 153). Proto i usnesení podle § 114b odst. 1 o. s. ř. soud může vydat za předpokladu, jestliže žaloba netrpí vadami, které by bránily pokračování v řízení. Je-li žaloba bez vad, resp. její vady nebrání pokračovat v řízení (a není-li tu takový nedostatek podmínky řízení, pro který by muselo být řízení zastaveno), nic nebrání soudu v postupu podle § 114b odst. 1 a § 153a odst. 3 o. s. ř. Neuvede-li žalobce v žalobě všechna potřebná tvrzení významná podle hmotného práva, nejde o vadu žaloby, která by bránila pokračování v řízení (§ 43 odst. 2 o. s. ř.), jestliže v ní vylíčil alespoň takové rozhodující skutečnosti, kterými byl vymezen předmět řízení po skutkové stránce (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu z 15. 10. 2002, sp. zn. [21 Cdo 370/2002](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura, sešit 11/2002, pod číslem 209). Protože z hlediska předpokladů pro vydání rozsudku pro uznání zákon žádné další požadavky na žalobní tvrzení ani v ustanovení § 153a o. s. ř. neklade, je z pohledu žalobních tvrzení dostatečným podkladem pro vydání rozsudku pro uznání takové vylíčení rozhodujících skutečností ve smyslu § 79 odst. 1 o. s. ř., které činí žalobu projednatelnou“ (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2004, sp. zn. [32 Odo 180/2004](#), ASPI).

Odvolání proti rozsudku pro uznání, založené na zpochybnění uznaného nároku (vymezeného žalobními tvrzeními, která zde byla v době uznání) ze skutkového hlediska, nemůže být úspěšné. Lze-li odvolání proti rozsudku pro uznání podat jen na základě argumentu, že nebyly splněny předpoklady pro jeho vydání, pak jsou logicky bezcenné důkazní návrhy, které dovolatelka v odvolacím řízení soudu nabízela k prokázání skutečnosti, že nároku, který uznala, zde není. Soud se při zkoumání předpokladů pro vydání rozsudku pro uznání sice musí zabývat (kromě podmínek stanovených v § 153a odst. 1 o. s. ř.) i tím, zda vydání takového rozsudku není vyloučeno povahou věci nebo rozporem s právními předpisy kogentní povahy (srov. opět § 99 o. s. ř.), skutečnost, že předmětem smíru vypořádávajícího vztah účastníků je nárok, jehož existenci následně jedna ze stran sporu začne zpochybňovat, však uzavření smíru ani jeho schválení nebrání, takže zde není ani překážek, jež by soudu bránily rozhodnout podle uznání žalovaného, jež se takového nároku týká (rozsudek NS ze dne 30. 4. 2001, sp. zn. [20 Cdo 1053/2000](#), ASPI).

V dané věci – při splnění formálních podmínek k vydání rozsudku pro uznání – soudy nepochybily, když se nezabývaly tím, zda žalobcova tvrzení byla pravdivá a zda jím tvrzené skutečnosti byly dány. Mezi účastníky šlo o spoluvlastnický vztah, který mohli vypořádat dohodou stejným způsobem, jaký navrhoval žalobce; taková dohoda by nebyla v rozporu s kogentními ustanoveními zákona a byla by platná; uznání uplatněného nároku je – kromě procesního významu tohoto úkonu – též projevem smluvní volnosti účastníků soukromoprávního vztahu. Proto nebyl důvod, aby soud nerespektoval shodně vyjádřenou vůli účastníků takto vztah vypořádat, a to ani v případě, že šlo jen o tzv. fikci uznání ve smyslu § 114b o. s. ř. Pokud se tedy soudy nezabývaly skutkovými a hmotněprávními tvrzeními, týkajícími se existence nároku a způsobu vypořádání vztahu mezi účastníky, postupovaly v souladu s uvedenou judikaturou. To platí též pro tvrzené vady znaleckého posudku; účastníkům totiž nic nebrání vypořádat podílové spoluvlastnictví i bez posudku nebo na základě nikoliv bezvadného posudku.

Nelze přisvědčit ani tvrzení, že není-li stejnopis rozhodnutí, doručený účastníkovi, opatřen doložkou „Za správnost vyhotovení“ a jménem a podpisem vedoucího kanceláře nebo jím zmocněného zaměstnance, nemůže toto rozhodnutí vyvolat právní účinky.

Podle § 158 o. s. ř. platí: „Písemné vyhotovení rozsudku podepisuje předseda senátu. Nemůže-li je podepsat, podepíše je jiný člen senátu, a rozhodl-li samosoudce, jiný předsedou soudu pověřený soudce; důvod se na písemném vyhotovení poznamená“ (odst. 1). „Stejnopis písemného vyhotovení rozsudku se doručuje účastníkům, popřípadě jejich zástupcům do vlastních rukou“ (odst. 2). Jestliže se účastníci vzdali odvolání po skončení jednání, které rozsudku předcházelo, doručí se zpravidla stejnopis rozsudku při skončení jednání (odst. 3). Jestliže stejnopis rozsudku nebyl doručen podle odstavce 3, je třeba jej účastníkům, popřípadě jejich zástupcům odeslat ve lhůtě třiceti dnů ode dne vyhlášení rozsudku. Předseda soudu je oprávněn tuto lhůtu prodloužit až o dalších šedesát dnů (odst. 4).

Zákon neurčuje, jaké má mít stejnopis rozhodnutí náležitosti. Obecně závazným právním předpisem, který náležitosti upravuje, je vyhláška Ministerstva spravedlnosti o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy č. 37/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ani ta však nestanoví povinnost opatřit stejnopis doložkou „Za správnost vyhotovení“ s uvedením jména a podpisu vedoucího kanceláře nebo jím zmocněného zaměstnance; upravuje jen opatření stejnopisu kulatým úředním razítkem (§ 22). Povinnost opatřit stejnopis uvedenou doložkou vyplývá jen z Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001-Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy. Tato instrukce není obecně závazným právním předpisem, jde o interní normativní instrukci, která se nijak nedotýká práv a povinností jiných než soudních osob a nevyvolává právní účinky vně soustavy soudů. Toto formální pochybení tedy nemohlo objektivně poškodit práva dovolatelek, které neměly o tom, že výzva je řádným soudním rozhodnutím, pochyby, a podle toho se též chovaly; ostatně ani netvrdí, že by pozdní podání vyjádření mělo souvislost s tím, že uvedenou doložku výzva neobsahovala. Lze tedy přisvědčit odvolacímu soudu, že neuvedení doložky „Za správnost vyhotovení“ je jen formální vadou rozhodnutí, která nemá právní důsledky.

Dovolání je však třeba přisvědčit, pokud je v něm namítáno, že soudy se dostatečně nezabývaly námitkou, že právní zástupce dovolatelek podal vyjádření k výzvě podle § 114b o. s. ř. opožděně v důsledku zdravotní indispozice, tedy z omluvitelného důvodu.

Účastníci občanského soudního řízení mají právo na spravedlivý proces (viz čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) „Právo na spravedlivý proces je právo strukturované, zahrnující více samostatných subjektivních základních práv, formulovaných jak konkrétně (např. veřejnost a rychlost řízení, či nezávislý a nestranný soud), tak i obecně (zejména „právo na spravedlivé projednání věci“). Právo na spravedlivé projednání věci je přitom pojmem neurčitým, otevřeným a přesně neohrazeným. Jeho obsah zahrnuje nejen všechny ostatní záruky v Listině výslovně uvedené, ale také ty, které v něm výslovně uvedeny nejsou, ale byly vyvozeny judikaturou“ (nález pléna Ústavního soudu, publikovaný pod č. 265/2008 Sb.).

Nestanoví-li tento zákon lhůtu k provedení úkonu, určí ji, jestliže je to třeba, předseda senátu. Lhůtu, kterou určil, může předseda senátu též prodloužit (§ 55 o. s. ř.).

Jakmile do řízení vstoupí jiný účastník, zákonný zástupce nebo opatrovník účastníka, začíná jim běžet nová lhůta od té doby, kdy do řízení vstoupili (§ 56 odst. 2 o. s. ř.).

Soud promine zmeškání lhůty, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do patnácti dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon (§ 58 odst. 1 o. s. ř.).

Již dříve byl v odborné literatuře vysloven názor, že rozhodování o prominutí zmeškání soudcovské lhůty - na rozdíl od lhůty zákonné - nepřichází v úvahu, a to i proto, že tyto lhůty jsou plně v dispozici soudu a předseda senátu, pokud to uzná za vhodné, je může prodloužit a není ani vyloučeno, aby úkon byl proveden později, aniž by soud vyvodil ze zpoždění jakékoliv následky (viz Občanský soudní řád. Komentář. Panorama Praha, 1985, díl I., s. 291, 297). Tento rozdíl vyplýval zjevně z toho, že zákonné lhůty byly určeny pro nejzávažnější úkony, a proto byla jejich úprava přísnější než úprava lhůt soudcovských. Soudcovské lhůty, jejichž nedodržení by mělo za následek neúspěch ve sporu bez dalšího, tehdy občanský soudní řád neměl. Takové soudcovské lhůty byly upraveny teprve později, v případě rozsudku pro uznání podle § 153a odst. 3 ve spojení s § 114b odst. 5 o. s. ř. až novelou č. 30/2000 Sb. Obdobný názor jako citovaný komentář zaujímají i novější komentáře k občanskému soudnímu řádu i judikatura (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2002, sp. zn. [29 Odo 544/2001](#), ve kterém se uvádí: „postupem podle § 58 odst. 1 o. s. ř. nelze prominout zmeškání soudcovské lhůty). Dovolací soud neshledává důvod pro to, aby se od tohoto právního názoru odchýlil.

Jestliže však zákon připouští stanovení takových soudcovských lhůt, jejichž nedodržení by pro účastníka mohlo mít za následek bez dalšího ztrátu sporu, nelze opomenout skutečnost, že účastník zmeškal lhůtu z omluvitelných důvodů. Není tu žádný rozumný důvod pro to, aby účastníkovi byla odepřena ochrana v případě, že z omluvitelného důvodu zmeškal takovou procesní (soudcovskou) lhůtu, jejíž nedodržení má za následek bez dalšího neúspěch ve sporu. Opačný postup by byl v rozporu s právem na spravedlivý proces.

Každý úkon posuzuje soud podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen (§ 41 odst. 2 o. s. ř.). Proto požádá-li účastník o prominutí zmeškání soudcovské lhůty, posoudí soud tento úkon jako žádost o prodloužení soudcovské lhůty podle § 55 o. s. ř., případně jako žádost, aby se v daném případě k tomu, že úkon byl učiněn po uplynutí soudcovské lhůty, nepřihlíželo. Přitom soud zjišťuje, zda ke zmeškání došlo z omluvitelného důvodu, zejména zda tu nebyly takové okolnosti, které bránily účastníkovi v podání vyjádření. Jestliže účastník nepodal ve lhůtě stanovené soudem vyjádření podle § 153a odst. 3 ve spojení s § 114b odst. 5 o. s. ř. proto, že mu v tom bránily závažné omluvitelné důvody, nelze vyjít z fikce uznání nároku.

V posuzované věci se odvolací soud tvrzeným důvodem, pro který vyjádření nebylo podáno včas, odmítl zabývat. Za této situace je jeho závěr o uplatnění fikce uznání nároku předčasný a řízení je tak postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.).

Z uvedeného je zřejmé, že dovolání je důvodné. Proto nezbylo, než rozhodnutí odvolacího soudu zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, 3 o. s. ř.).